

PROCEDURY BEZPIECZEŃSTWA

**W ZESPOLE SZKOLNO-PRZEDSZKOLNYM NR 3
W BIAŁYMSTOKU**

I. OGÓLNE PRZEPISY BEZPIECZEŃSTWA I HIGIENY

1. PRZYGOTOWANIE OBIEKTU I PRACOWNIKÓW

- Monitorowanie wejścia do szkoły:

Uczniowie, pracownicy, rodzice i inni interesanci wchodzą głównym wejściem prowadzącym na hol szkolny. Wejście to jest monitorowane na zewnątrz i od strony holu.,

- Pracownik dyżurujący na portierni szkoły każdorazowo odnotowuje wejścia i wyjścia gości spoza szkoły w „Ewidencji wejść i wyjść do szkoły”,

- Pomieszczenia szkoły - w szczególności gabinet pielęgniarki, pokój nauczycielski, pokoje nauczycieli wychowania fizycznego, sekretariat - wyposaża się w apteczki zaopatrzone w środki niezbędne do udzielania pierwszej pomocy,

- Wszyscy nauczyciele oraz pracownicy administracji są przeszkoleni w zakresie udzielania pierwszej pomocy,

• Wszyscy pracownicy szkoły mają obowiązek reagować na każde, nawet najmniejsze, zagrożenie bezpieczeństwa uczniów.

2. OPIEKA PODCZAS PRZERW

- Szkoła jest otwierana o godz. 7:00,

- Dyżury nauczycieli rozpoczynają się o godz. 7:45,

- Podczas przerwy uczniowie mogą pozostać w salach lekcyjnych oraz w salach gimnastycznych tylko pod opieką nauczyciela,

- Opiekę nad uczniami przebiegającymi się w szatniach przy sali gimnastycznej sprawują nauczyciele wychowania fizycznego,

- Nauczyciele zobowiązani są do pełnienia dyżurów na przerwach zgodnie z harmonogramem wywieszonym w pokoju nauczycielskim,

- Nauczyciel pełniący dyżur powinien bez zwłoki stawić się na miejsce pełnienia dyżuru,

- Nadrzędnym celem dyżurów jest zapewnienie uczniom pełnego bezpieczeństwa,

Nauczyciel dyżurujący **jest zobowiązany:**

- dbać o bezpieczeństwo dzieci i młodzieży poprzez kontrolę realizacji przez uczniów zasad bezpiecznego zachowania,

- prowadzić **kontrolę nad toaletami** i ich wykorzystywaniem jedynie do właściwych celów,

- reagować na wszelkie przejawy agresji i zagrożeń zdrowia, życia i bezpieczeństwa uczniów i pracowników szkoły, informować o takich sytuacjach dyrektora szkoły,

- dbać o mienie szkoły: wszelkie przejawy dewastacji mienia należy po zakończeniu dyżuru zgłosić konserwatorowi. W miarę możliwości ustalić winnego powstałej szkody,

- Nauczyciel nie może pod żadnym pozorem zejść z dyżuru bez ustalenia zastępstwa i poinformowania o tym fakcie dyrektora lub wicedyrektora.

3. OPIEKA W CZASIE LEKCJI I ZAJĘĆ POZALEKCYJNYCH

- Za bezpieczeństwo uczniów w czasie lekcji i zajęć pozalekcyjnych odpowiada nauczyciel prowadzący zajęcia,

Obowiązki nauczyciela:

- zapoznać uczniów na pierwszych zajęciach w roku szkolnym z zasadami bezpiecznego zachowania się wynikającymi ze specyfiki przedmiotu i wymagać bezwzględnego przestrzegania regulaminu każdej pracowni o zwiększonym ryzyku wypadku (informatyka, wychowanie fizyczne, pracownie przyrodnicze),
- przestrzegać ustalonych godzin rozpoczynania i kończenia zajęć edukacyjnych,
- dostrzeżone nieprawidłowości należy bezwzględnie wpisać do „zeszytu usterek”

(umieszczonego na portierni szkoły),

- odnotowywać nieobecność ucznia na każdym zajęciach,
- respektować prawo uczniów do pełnych przerw międzylekcyjnych,
- jeżeli stan zagrożenia powstanie lub ujawni się w czasie zajęć – niezwłocznie je przerwać i wyprowadzić z zagrożonych miejsc osoby powierzone opiece.
- wymagać od uczniów: respektowania nakazu korzystania z szatni, zakazu korzystania z urządzeń telekomunikacyjnych na terenie szkoły, zakazu jedzenia i picia podczas lekcji,
- zezwalać na wychodzenie z lekcji do toalety tylko w uzasadnionych przypadkach.
- kategorycznie zabrania się stosowania wykluczenia ucznia z lekcji, zajęć, poprzez wyproszenie go za drzwi klasy.

4. SYTUACJE WYJĄTKOWE

- Prace na rzecz szkoły lub środowiska - udział uczniów może mieć miejsce po zaopatrzeniu ich w odpowiednie narzędzia i sprzęt oraz zapewnieniu właściwej opieki i bezpiecznych warunków pracy
- Bieżące zmiany w tygodniowym planie lekcji, mające wpływ na bezpieczeństwo (np. skrócenie zajęć lub zwolnienie z lekcji spowodowane nieobecnością nauczyciela) umieszczane są w dzienniku elektronicznym „Librus”. Uczniowie, którzy z różnych względów muszą pozostać w tym czasie w szkole, zostają objęci opieką biblioteki.
- Wcześniejsze zwolnienie ucznia z lekcji na prośbę rodziców w wyjątkowych przypadkach podstawą zwolnienia jest osobiste przybycie po ucznia.
- Złe samopoczucie ucznia - obowiązkiem wychowawcy klasy lub nauczyciela, któremu uczeń zgłosił niedyspozycję, jest udzielenie dziecku pomocy, powiadomienie pielęgniarki szkolnej oraz, jeśli wymaga tego sytuacja, dyrektora szkoły i rodziców dziecka.
- Zagrożenie zdrowia lub życia dziecka: należy niezwłocznie wezwać karetkę pogotowia i powiadomić rodziców, jeśli rodzic nie może dotrzeć do szkoły, a dziecko musi być przewiezione do szpitala, towarzyszy mu pielęgniarka lub nauczyciel, którzy pozostają z dzieckiem do momentu przybycia rodziców/ prawnych opiekunów.

5. OPIEKA PODCZAS IMPREZ SZKOLNYCH

UROCZYSTOŚCI SZKOLNE

- na uroczystości szkolne uczniowie udają się pod opieką wychowawcy lub nauczyciela wyznaczonego do opieki

WYCIECZKI, WYJŚCIA

1. Nauczyciele organizujący wycieczkę lub wyjście zapewniają uczniom opiekę i nadzór zgodny z przepisami bhp, wypełniają stosowne dokumenty.

2. Organizacja i program wycieczki powinny być dostosowane do wieku, zainteresowań i potrzeb uczniów, ich stanu zdrowia, sprawności fizycznej, stopnia przygotowania i umiejętności specjalistycznych. Obowiązkiem organizatora jest sprawdzenie stanu zdrowia i umiejętności uczniów, wymaganych podczas wycieczki.
3. Uczeń uczestniczący w imprezie krajowej jest ubezpieczony ubezpieczeniem zbiorowym zawartym przez szkołę. Istnieje możliwość ubezpieczenia dodatkowego zgodnie z wolą rodziców. Wszyscy uczestnicy powinni być ubezpieczeni od następstw nieszczęśliwych wypadków.
4. Wycieczka lub wyjazd musi być należycie przygotowana pod względem programowym i organizacyjnym.
5. Osobami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo uczniów podczas wycieczki, są kierownik wycieczki i opiekunowie grup. Opieka ich ma charakter ciągły.
6. Miejscem zbiórki uczniów rozpoczynającej i kończącej wycieczkę jest wejście do szkoły, skąd uczniowie są przyprowadzani i odbierani wyłącznie pod opieką rodziców. Istnieje możliwość odebrania dziecka przez rodziców w wyznaczonym miejscu na trasie powrotu.
7. Udział uczniów w wycieczce (z wyjątkiem przedmiotowych, odbywających się w ramach zajęć szkolnych) wymaga pisemnej zgody rodziców lub opiekunów prawnych.
8. Opiekun wycieczki obowiązany jest sprawdzić stan liczbowy uczniów przed wyruszeniem z każdego miejsca pobytu, w czasie zwiedzania, przejazdu oraz po przybyciu do punktu docelowego.
9. W razie wypadku uczestników wycieczki stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące postępowania w razie wypadków w szkołach i placówkach publicznych.
10. W razie wypadku opiekuna wycieczki, kierownik lub inny opiekun powiadamia opiekuna rezerwowego, a ten dołącza do wycieczki w jak najszybszym czasie.
11. Wynajem środka transportu powinien być poprzedzony dostarczeniem dokumentu potwierdzającego aktualne uprawnienia do przewozu osób i stosowne ubezpieczenie oraz odpowiednią umową najmu autokaru.
12. Wszystkie wyjścia organizator odnotowuje pozostawiając w sekretariacie podpisaną kartę wycieczki.
13. Kierownikiem wycieczki jest osoba wyznaczona przez dyrektora szkoły.
14. Wskazane jest, aby uczestnicy wycieczki mieli dostęp do telefonu komórkowego. Numer pomocy ratunkowej: 112.

PRZEJAZD AUTOKAREM

Nauczyciel organizujący wycieczkę wynajętym środkiem transportu autokar, bus – zobowiązany jest do wykonania następujących czynności:

- przed każdym wyjazdem sprawdzić dokumentację potwierdzającą stan techniczny autokaru umożliwiającą bezpieczny transport dzieci i młodzieży
- sprawdzić, czy uczestnicy wycieczki nie mają przeciwwskazań do podróżowania środkami lokomocji (choroba lokomocyjna i inne schorzenia) oraz czy posiadają zaordynowane przez lekarza leki,
- dopilnować umieszczenia bagażu w schowkach i rozmieszczenia uczestników wycieczki
- na uzgodnionych wcześniej miejscach w autokarze. Opiekunowie powinni zająć miejsca przy drzwiach,

- ustalić, gdzie znajdują się: podręczna apteczka (jej wyposażenie), gaśnice i wyjścia bezpieczeństwa,
- w czasie jazdy zabronić uczestnikom przemieszczania się po autokarze i podróżowania w pozycji stojącej, blokowania zamków, otwierania drzwi, samowolnego otwierania okien,
- w czasie podróży, wyrzucania jakichkolwiek przedmiotów z pojazdu i rzucania przedmiotami,
- podczas jazdy trwającej kilka godzin zarządzić co najmniej jedną przerwę (20 – 30 minut),
- w czasie postoju (wyłącznie na parkingu lub stacji benzynowej) zabronić uczestnikom wycieczki: wchodzenia na jezdnię, przechodzenia na drugą stronę jezdni,
- po każdym zakończonym postoju sprawdzić obecność.

DYSKOTEKI SZKOLNE

1. Wychowawcy i nauczyciele zobowiązani są do utrzymania porządku w czasie dyskoteki, pełniąc dyżury w wyznaczonych miejscach.
2. Nad przebiegiem dyskoteki nadzór pełni dyrektor szkoły.
3. W dyskotekach szkolnych uczestniczą jedynie uczniowie ZSP Nr 3.
4. Organizatorzy dyskoteki nie ponoszą odpowiedzialności za pozostawione na terenie szkoły rzeczy wartościowe.
5. Uczeń biorący udział w dyskotece nie może opuszczać budynku w trakcie jej trwania,
6. W czasie dyskoteki zakazane są niebezpieczne zabawy oraz zachowania zagrażające bezpieczeństwu.
7. Uczestnika dyskoteki usuniętego za nieprzestrzeganie Regulaminu musi ze szkoły osobiście odebrać rodzic bądź opiekun.

ZAPEWNIENIE BEZPIECZEŃSTWA DZIECKA W SIECI

1. Wszystkie komputery, z których korzystają uczniowie są zabezpieczone odpowiednim oprogramowaniem utrudniającym uczniom dostęp do treści niepożądanych.
2. Uczniowie mogą korzystać z Internetu wyłącznie pod kontrolą nauczyciela.
3. Nauczyciel nadzorujący pracę ucznia z komputerem powinien posiadać odpowiednie kwalifikacje.
4. W trakcie zajęć uczniowie mają obowiązek:
 - nie przekazywać danych osobowych;
 - nie otwierać poczty elektronicznej bez zgody nauczyciela;
 - nie korzystać z komunikatorów;
 - nie zapisywać na dysku komputerów ściągniętych z Internetu plików graficznych, muzycznych, filmowych itp.
6. Nauczyciel ma obowiązek uświadomić rodzicom zagrożenia związane z Internetem.
7. Po ujawnieniu cyberprzemocy w Szkole należy:
 - Ustalić okoliczności zdarzenia (zabezpieczyć dowody);
 - Powiadomić wychowawcę, następnie pedagoga i psychologa szkolnego oraz dyrektora,
 - Przeanalizować zdarzenia przy współudziale wychowawcy, pedagoga, psychologa i dyrektora:

- a. gdy sprawca jest nieznanym należy przerwać akt cyberprzemocy poprzez zawiadomienie administratora serwisu w celu usunięcia materiału oraz zawiadomić policję;
- b. gdy sprawcą jest uczeń należy powiadomić rodziców i/lub sąd rodzinny, policję i zobowiązać ucznia do natychmiastowego zaprzestania procederu i usunięcia materiałów z sieci; zastosować konsekwencje regulaminowe; zapewnić pomoc psychologiczną – pedagogiczną ofierze przemocy i sprawcy.

8. Wszystkie incydenty, które nauczyciel uzna za szkodliwe, ma obowiązek zgłosić odpowiednim organizacjom i instytucjom zajmującym się ściganiem przestępstw internetowych.

SPRAWOWANIE OPIEKI NAD UCZNIEM W DNI WOLNE OD ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH

1. W dni wolne od zajęć dydaktycznych (nie dotyczy sobót i niedziel) szkoła zapewnia opiekę uczniom klas I-III, na prośbę rodziców/prawnych opiekunów.
2. Rodzice dzieci składają pisemną informację wychowawcom klasy w terminie przynajmniej trzech dni przed dniem wolnym.
3. W tym dniu uczniowie są pod opieką nauczycieli wyznaczonych przez dyrektora szkoły.

II. PROCEDURY POSTĘPOWANIA W SYTUACJACH TRUDNYCH I ZAGRAŻAJĄCYCH BEZPIECZEŃSTWU

1. POWIADAMIANIE RODZICÓW/PRAWNYCH OPIEKUNÓW UCZNIĄ O TRUDNYCH SYTUACJACH WYCHOWAWCZYCH

- Powiadomić telefonicznie, osobiście lub pisemnie rodziców / prawnych opiekunów o trudnych sytuacjach wychowawczych – wychowawca,
- Sporządzić notatkę służbową z powiadomienia rodziców w dzienniku lekcyjnym oddziału w rubryce „Kontakty wychowawcy z rodzicami”. –wychowawca,
- W przypadku nieobecności wychowawcy zachować obowiązującą w szkole drogę służbową (wychowawca, pedagog, dyrekcja) – nauczyciele,
- W przypadku braku informacji od rodziców o zmianie miejsca ich pobytu, opieka nad dzieckiem w szczególnie trudnych sytuacjach wychowawczych zostanie przekazana odpowiednim instytucjom – pedagog i psycholog szkolny,
- W każdej sytuacji wymagającej dodatkowej pomocy decyzję o wezwaniu policji podejmuje dyrektor szkoły.

2. SAMOWOLNE OPUSZCZENIE ZAJĘĆ SZKOLNYCH PRZEZ UCZNIĄ/NIEUSPRAWIEDLIWIONĄ NIEOBECNOŚĆ UCZNIĄ

- Telefonicznie powiadomić rodziców/opiekunów prawnych ucznia o nieobecności w celu ustalenia jej przyczyny. Odnotować ten fakt w dzienniku lekcyjnym - wychowawca,
- Na wniosek rodzica/opiekuna usprawiedliwić uzasadnioną nieobecność ucznia w szkole. Jeżeli rodzic nie wiedział o nieobecności ucznia, pozostawić w dzienniku wychowawca szkolnym nieobecność nieusprawiedliwioną- wychowawca,
- Gdy brak jest kontaktu z rodzicami ucznia, wysłać pisemne zawiadomienie do rodziców/opiekunów prawnych ucznia informujące o nieobecności ucznia w szkole, a więc o nierealizowaniu przez niego obowiązku szkolnego lub nauki i wyznaczyć im termin stawienia się w szkole. W przypadku braku informacji ze strony rodziców o nieobecności

ucznia dłuższej niż tydzień wychowawca zobowiązany jest do kontaktu z rodzicami ucznia i ustalenia przyczyny nieobecności – wychowawca,

- W przypadku zdiagnozowania wagarów ucznia przeprowadzić rozmowę z uczniem, poinformować go o konsekwencjach, jeśli dany czyn będzie się powtarzał. Udzielić upomnienia oraz sporządzić odpowiedni zapis w dzienniku szkolnym – wychowawca,

W przypadku powtarzających się nieusprawiedliwionych nieobecności ucznia powiadomić pedagoga lub psychologa szkolnego i zobowiązać ucznia:

- do spotkań z pedagogiem,
- do podpisania kontraktu z pedagogiem, psychologiem lub wychowawcą,
- Zobowiązać rodziców/prawnych opiekunów do kontaktu osobistego bądź telefonicznego co najmniej raz na dwa tygodnie i do kontrolowania frekwencji i postępów dziecka – wychowawca,
- W obecności pedagoga i wychowawcy, porozmawiać z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia - dyrektor szkoły,
- Wszczęcie postępowania administracyjnego i administracyjna egzekucja realizacji obowiązku szkolnego przez organ prowadzący. Dalsze postępowanie leży w gestii organu prowadzącego.

3. UŻYWANIE TELEFONU KOMÓRKOWEGO PRZEZ UCZNIĄ NA TERENIE SZKOŁY

- Zgodnie z procedurą korzystania z telefonów komórkowych i sprzętu elektronicznego w Zespole Szkolno-Przedszkolnym Nr 3 w Białymstoku.

4. ZAGROŻENIE ZDROWIA BĄDŹ ŻYCIA W WYNIKU WYPADKU

- Sprawować ciągłą opiekę nad dzieckiem, które uległo wypadkowi i grupą,
- Wysłać jednego z uczniów po najbliższą osobę dorosłą lub wołać o pomoc,
- Zawiadomić pielęgniarkę i dyrekcję, a jeżeli wymaga tego sytuacja, pogotowie ratunkowe,
- Udzielić dziecku pomocy przedmedycznej do czasu przybycia pielęgniarki lub pogotowia ratunkowego,
- Powiadomić rodziców ucznia,
- Sporządzić protokół ze zdarzenia zgodnie z przepisami bhp,
- Każdy wypadek, nawet najdrobniejszy, musi być zgłoszony dyrektorowi szkoły, wychowawcy klasy i zespołowi powypadkowemu oraz odnotowany w rejestrze wypadków znajdującym się w sekretariacie szkoły,
 - Wpisu dokonuje nauczyciel – świadek wypadku, nauczyciel dyżurujący lub wychowawca klasy. Jeśli po zaistniałym zdarzeniu dziecko odbyło z rodzicem wizytę lekarską i nie stwierdzono uszczerbku na zdrowiu, w dniu następnym po zdarzeniu wychowawca sporządza krótką notatkę i załącza zaświadczenie lekarskie,
 - Dokumentację powypadkową stanowią:
 - zawiadomienie o wypadku (organ prowadzący, pracownik bhp, społeczny inspektor pracy, rada rodziców- w przypadku wypadków lekkich, natomiast w przypadku wypadków ciężkich dodatkowo należy powiadomić Kuratorium Oświaty i Prokuraturę, w przypadku zatruc Sanepid),

- protokół ustalenia przyczyn wypadku,
- protokół przesłuchania świadków,
- oświadczenie lekarskie,
- Dokumentacja powyższa musi być przygotowana w ciągu 14 dni, a następnie oddana do podpisania rodzicom poszkodowanego
- W przypadku przekazywania rodzicowi dziecka, które doznało niegroźnego urazu konieczne jest wypełnienie oświadczenia (Załącznik nr 1), które jest dostępne w sekretariacie. Oświadczenie wypełnia nauczyciel przekazujący dziecko rodzicowi. Jeżeli rodzic odmawia podpisania oświadczenia należy wezwać pogotowie ratunkowe.
- Dziecko z niedyspozycją powinno mieć zapewnioną opiekę ze strony osoby dorosłej.
- W przypadku urazu głowy, kończyn, podejrzenia o urazy wewnętrzne, bądź też utraty przytomności należy bezwzględnie wezwać pogotowie ratunkowe i powiadomić rodziców dziecka.
- Pogotowie ratunkowe i policję należy bezwzględnie wezwać w przypadku potrącenia przez samochód (przed szkołą lub na wycieczce).

5. UCZEŃ KTÓRY, NIE UKOŃCZYŁ 18 LAT I PRZEJAWIA ZACHOWANIA ŚWIADCZĄCE O DEMORALIZACJI

- Powiadomić wychowawcę klasy, dyrektora szkoły, pedagoga i psychologa – nauczyciel,
- Wezwać rodziców/opiekunów – wychowawca,
- Przeprowadzić rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności.

W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązać:

- ucznia do zaniechania negatywnego postępowania,
- rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem - wychowawca, pedagog, psycholog.
- Sporządzić notatkę z podjętych działań - wychowawca, pedagog, psycholog,
- Powiadomić sąd lub policję (specjalistę ds. nieletnich) w przypadku wykorzystania przez szkołę wszystkich dostępnych jej środków oddziaływań wychowawczych – dyrektor,
- Zastosować wobec ucznia karę regulaminową przewidzianą w statucie szkoły.

6. AGRESYWNE ZACHOWANIA WOBEC INNYCH UCZNIÓW LUB WOBEC PRACOWNIKÓW SZKOŁY

- Reagować na zachowanie agresywne ucznia w momencie, gdy takie zachowanie się pojawia – nauczyciel,
- Po zauważeniu agresywnego zachowania, należy jak najszybciej je przerwać – nauczyciel,
- Przeprowadzić rozmowę ze sprawcą agresji i poinformować wychowawcę klasy o jej przebiegu – nauczyciel,
- Poinformować o agresywnym zachowaniu i jego konsekwencjach rodziców/opiekunów uczniów i fakt ten odnotować w obowiązującej dokumentacji – wychowawca.

W przypadku powtarzających się zdarzeń lub szczególnie agresywnego zachowania:

- przekazać informacje pedagogowi lub psychologowi szkolnemu i ustalić z nim dalsze postępowanie – wychowawca,

- W obecności pedagoga lub psychologa i wychowawcy klasy spisać z uczniem i jego rodzicami umowę o oczekiwaniach wobec ucznia i konsekwencjach za ich łamanie - dyrektor
- Czuwać nad przestrzeganiem przez ucznia przyjętych ustaleń - wychowawca
- Wymierzać przewidziane w statucie sankcje w razie niewywiązywania się ucznia z umowy – wychowawca.

7. STWIERDZENIE PRZEMOCY FIZYCZNEJ WŚRÓD UCZNIÓW

- Odizolować sprawcę od innych uczniów zawsze pod opieką innego nauczyciela, pedagoga lub psychologa;
- Ustalić, kto i w jakim stopniu został poszkodowany na podstawie obserwacji oraz informacji od świadków zajścia – wychowawca, pedagog, psycholog,
- Udzielić poszkodowanym pierwszej pomocy przedmedycznej. W razie potrzeby, wezwać wykwalifikowaną pomoc medyczną (pogotowie ratunkowe) - nauczyciele, sekretarz szkoły,
- Powiadomić o zajściu wychowawcę klasy i pedagoga szkolnego – nauczyciele,
- Udzielić wsparcia ofierze – nauczyciele, wychowawca, pedagog, psycholog,
- Powiadomić rodziców ucznia poszkodowanego/ofiary o zaistniałym zdarzeniu i odnotować ten fakt w dzienniku lekcyjnym – wychowawca,
- Niezwłocznie wezwać policję w przypadku, kiedy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia, lub gdy sytuacja jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała, itp.) albo sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest znana – dyrektor,
- Wezwać do szkoły rodziców ucznia - sprawcy. Jeśli nie ma z nimi kontaktu telefonicznego, może wezwać ich listownie za potwierdzeniem odbioru (w celu udokumentowania podjętych działań) – wychowawca,
- W obecności rodziców, wychowawcy i pedagoga/psychologa zobowiązać ucznia - sprawcę przemocy - do natychmiastowego zaprzestania nagannego zachowania, poprzez spisanie kontraktu z uczniem – dyrektor,
- Zastosować właściwą karę regulaminową wobec ucznia, któremu udowodniono winę (wystarczą spójne zeznania kilku osób) – dyrektor,
- Stosować oddziaływania wychowawcze (pomoc psychologiczna, udział w terapii itp.) wobec ofiary sprawcy i monitorować zmiany zachowań – pedagog, psycholog szkolny, wychowawca i inni nauczyciele.

8. POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU SPRAW SPORNYCH I KONFLIKTÓW

- Konflikt pomiędzy uczniami na terenie klasy, rozstrzyga wychowawca klasy. Pomocą służy mu pedagog i psycholog szkolny. W sytuacjach długotrwałego, ostrego konfliktu, o udział w spotkaniu wyjaśniającym i zamykającym konflikt, proszeni są rodzice uczniów,
- Konflikt pomiędzy uczniami różnych klas rozstrzyga pedagog lub psycholog szkolny we współpracy z wychowawcami klas. W sytuacjach długotrwałego, ostrego konfliktu, o udział w spotkaniu wyjaśniającym i zamykającym konflikt, proszeni są rodzice uczniów,
- Konflikt pomiędzy uczniem i a nauczycielem – rozstrzyga zastępca dyrektora Zespołu wspólnie z pedagogiem lub psychologiem szkolnym, wychowawcą ucznia. W sytuacjach długotrwałego, ostrego konfliktu, o udział w spotkaniu wyjaśniającym i zamykającym konflikt, proszeni są rodzice ucznia.

9. PRZYPADEK KRADZIEŻY, ZNISZCZENIA MIENIA, ZASTRASZANIA, WYMUSZANIA LUB WYŁUDZANIA

- Poinformować pedagoga, psychologa - nauczyciel, wychowawca,
- Powiadomić bezzwłocznie dyrektora szkoły – wychowawca, pedagog, psycholog,
- Ustalić okoliczności zdarzenia, świadków, sprawcę. Dyrektor, po przyjęciu zawiadomienia, może przekazać prowadzenie wyjaśnień innej osobie.
- Zawiadomić rodziców ucznia poszkodowanego, jak i podejrzanego – o podjętych działaniach mających na celu wyjaśnienie sprawy –wychowawca.
- Zorganizować spotkanie rodziców sprawcy i poszkodowanego; ustalić konsekwencje wobec sprawcy oraz formy zadośćuczynienia poszkodowanemu; sporządzić się protokół ze spotkania –wychowawca przy pomocy pedagoga, psychologa.
- **W szczególnych wypadkach informuje się o zdarzeniu policję** – dyrektor szkoły.

10. STWIERDZENIE PALENIA PAPIEROSÓW PRZEZ UCZNIĄ

- Zgłosić fakt wychowawcy – nauczyciel,
- Powiadomić o fakcie rodziców/prawnych opiekunów ucznia oraz dyrekcję – wychowawca,
- Przeprowadzić rozmowę dyscyplinującą i profilaktyczną- wychowawca i pedagog, psycholog.

11. PODEJRZENIE, ŻE UCZEŃ POSIADA PRZY SOBIE NARKOTYKI

- W obecności innej osoby (nauczyciela, pedagoga) należy zażądać, aby uczeń przekazał substancję przypominającą narkotyk, pokazał zawartość plecaka oraz kieszeni – nauczyciel, pedagog, psycholog,
- O swoich spostrzeżeniach powiadomić dyrektora szkoły oraz rodziców/opiekunów ucznia i wezwać ich do natychmiastowego stawiennictwa – wychowawca.
- Ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję – wychowawca, pedagog, psycholog,
- Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, zabezpieczyć i bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji – dyrektor,
- Udokumentować całe zdarzenie - sporządzić możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami – dyrektor,
- Wezwać policję, gdy uczeń mimo wezwania odmawia dobrowolnego przekazania substancji i pokazania zawartości plecaka (kieszeni) – dyrektor.

12. ZNALEZIENIE PRZEDMIOTU MOGĄCEGO ZAGRAŻAĆ BEZPIECZEŃSTWU UCZNIÓW

- Zabezpieczyć znalezioną podejrzaną substancję lub przedmiot przed dostępem osób niepowołanych i zniszczeniem – nauczyciel,
- Niezwłocznie powiadomić o zdarzeniu dyrektora szkoły – nauczyciel,
- Wezwać Policję i przekazać zabezpieczony przedmiot (ewentualnie wskazać miejsce, w którym przedmiot został zabezpieczony). Udzielić Policji szczegółowych informacji dotyczących zdarzenia – dyrektor.
- W porozumieniu z przybyłymi funkcjonariuszami Policji, podjąć dalsze działania, w tym zapewnić bezpieczeństwo uczniom i pracownikom – dyrektor,

- Poinformować organ prowadzący i organ sprawujący nadzór pedagogiczny o podjętych działaniach. Niezwłocznie - telefonicznie i możliwie szybko pisemnie – dyrektor,

- Poinformować osoby zainteresowane (nauczycieli, uczniów i ich rodziców) o rozstrzygnięciu sprawy – dyrektor.

13. PODEJRZENIE OBECNOŚCI NA TERENIE SZKOŁY UCZNIA BĘDĄCEGO POD WPŁYWEM ALKOHOLU LUB INNYCH ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH

- Powiadomić wychowawcę klasy, dyrektora szkoły i pedagoga, psychologa – nauczyciel.

- Odizolować ucznia od reszty klasy. Ze względów bezpieczeństwa nie wolno pozostawić go samego; należy stworzyć warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie – wychowawca, nauczyciel,

- Wezwać rodziców/opiekunów oraz lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej – wychowawca i pedagog, psycholog,

- Powiadomić policję, gdy rodzice ucznia będącego pod wpływem alkoholu - odmawiają przyjscia do szkoły, a jest on agresywny, bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorzienia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób. O fakcie umieszczenia przez policję w izbie wytrzeźwień zawiadamia się rodziców/opiekunów oraz są rodziny jeśli uczeń nie ukończył 18 lat – dyrektor,

- Spróbować nawiązać kontakt z uczniem i ustalić: czy uczeń brał narkotyki, a jeśli tak to z kim; jakie to były narkotyki / substancje odurzające; w jaki sposób wszedł w ich posiadanie; skąd miał pieniądze; od jak dawna bierze narkotyki/inne substancje; kto o tym wiedział - pedagog, psycholog, dyrektor,

- Po przybyciu rodziców przedstawić sytuację i dotychczasowe ustalenia. Uzupełnić wyjaśnienia ucznia z udziałem rodziców – dyrektor,

- Przekazać ucznia pod opiekę rodzicom – przejęcie opieki nad dzieckiem rodzice potwierdzają własnoręcznym podpisem. Gdy rodzice/opiekunowie odmówią odebrania dziecka, o pozostaniu ucznia w szkole, czy przewiezieniu do placówki służby zdrowia, albo przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszom policji - **decyduje lekarz**, po ustaleniu aktualnego stanu zdrowia ucznia i **w porozumieniu z dyrektorem** szkoły – dyrektor,

Odnotować w sporządzonej notatce decyzję podjętą przez rodziców oraz fakt przejęcia przez nich opieki nad dzieckiem – dyrektor,

- Podjąć niezbędne czynności celem całkowitego wyjaśnienia zdarzenia i zakończenia sprawy – dyrektor,

- Zastosować wobec ucznia karę regulaminową przewidzianą w statucie szkoły – wychowawca,

- Ustalić z rodzicami/opiekunami prawnymi ucznia, wychowawcą klasy i pedagogiem, psychologiem szkolnym zasady dalszego postępowania. Sporządzić protokół z ustaleń/spisać kontrakt. Należy o tym fakcie **powiadomić policję**. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji – dyrektor.

14. PROFILAKTYKA W PRZYPADKU ZAŻYWANIA PRZEZ UCZNIÓW ŚRODKÓW ODURZAJĄCYCH

- Spisać z uczniem, który zażywał narkotyki i jego rodzicami kontrakt – dyrektor,

- Informować dyrektora, rodziców i pedagoga, psychologa, za każdym razem gdy sytuacja się powtórzy; monitorować realizację zawartego z uczniem kontraktu – wychowawca,
- Podejmować działania zapobiegające wystąpieniu na szerszą skalę problemu narkotyków w szkole, np. przeprowadzić zajęcia ukazujące szkodliwość używek dla młodego organizmu np. w formie prelekcji, filmu dydaktycznego, warsztatów, we współpracy z pedagogiem i psychologiem, radą pedagogiczną, radą rodziców, organem prowadzącym podjąć działania promujące zdrowy styl życia – wychowawca,
- Obserwować zachowania ucznia i objąć go indywidualną pomocą – pedagog, psycholog.

15. UZYSKANIE INFORMACJI O PODŁOŻENIU BOMBY

- Po pozyskaniu informacji o podłożeniu w szkole bomby/ładunku wybuchowego niezwłocznie powiadomić dyrektora szkoły,
 - Powiadomić Policję i zarządzić ewakuację szkoły. Przypomnieć nauczycielom i uczniom o konieczności zachowania spokoju i sprawnej organizacji. Osobiście nadzorować ewakuację – dyrektor,
 - W porozumieniu z Policją podjąć dalsze działania zapewniające bezpieczeństwo uczniom i pracownikom – dyrektor,
 - Odprowadzić uczniów w bezpieczne miejsce (np. poza teren szkoły) i pozostać z nimi do czasu sprawdzenia przez Policję, czy bomba została podłożona - nauczyciele
- Po uzyskaniu zgody lub na polecenie Policji, zarządzić powrót nauczycieli i uczniów do szkoły lub zwolnić ich z pracy i zajęć – dyrektor,
- Poinformować organ prowadzący i organ sprawujący nadzór pedagogiczny o zdarzeniu i podjętych działaniach. Niezwłocznie po zawiadomieniu policji - **telefonicznie. Pisemnie** w ciągu kilku dni od zdarzenia – dyrektor,
- Podjąć niezbędne czynności celem całkowitego wyjaśnienia zdarzenia i ujawnienia sprawcy - dyrektor,
- Poinformować osoby zainteresowane (nauczycieli, uczniów i ich rodziców) o rozstrzygnięciu sprawy – dyrektor.

16. PODEJRZENIE, ŻE UCZEŃ JEST OFIARĄ PRZEMOCY RODZINNEJ

- Przyjąć informację, zapewniając dyskrecję zgłaszającemu poprzez wysłuchanie go bez świadków. Zapisać datę i godzinę zgłoszenia - nauczyciel
- Poinformować o zaistniałym fakcie lub zdarzeniach wychowawcę klasy – nauczyciel,
- Poinformować pedagoga, psychologa i dyrektora szkoły – wychowawca,
- Jeżeli stan ucznia wskazuje na zagrożenie jego zdrowia i życia, wezwać lekarza – dyrektor,
- Dbając o dyskrecję, przeprowadzić rozmowę z poszkodowanym, o ile jest to możliwe - dyrektor i pedagog, psycholog,
- Wezwać do szkoły rodzica (prawnego opiekuna lub osobę z najbliższej rodziny) pokrzywdzonego, **którego sprawa nie dotyczy** – pedagog, psycholog,
- Podjąć decyzję o wdrożeniu procedury „Niebieska Karta” i wyznaczyć pracownika, który ją przeprowadza – dyrektor,

- Niezwłocznie po wdrożeniu procedury zawiadomić przewodniczącego zespołu interdyscyplinarnego i przekazać mu sporządzoną dokumentację pokrzywdzonego – dyrektor,
- W przypadku osoby nieletniej zawiadomić sąd rodzinny i nieletnich – dyrektor.

17. PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZAJŚCIA UCZENNICY W CIĄŻĘ

- W porozumieniu z rodzicami przygotować program pomocy niezbędnej do uzyskania sukcesu edukacyjnego – dyrektor szkoły, wychowawca klasy, nauczyciele przedmiotowi,
- Przygotować plan wsparcia psychologicznego uczennicy do wspólnej realizacji z jej rodzicami i nauczycielami przedmiotowymi – pedagog, psycholog szkolny,
- W razie potrzeby podejmuje kroki w celu wsparcia materialnego uczennicy – szkoła.

18. POSTĘPOWANIE NA WYPADEK POŻARU

- Poinformować dyrektora szkoły - osoba, która zauważyła pożar,
- Polecieć pracownikowi pełniącemu dyżur na portierni ogłoszenie/uruchomienie sygnału ewakuacji: Sygnał alarmowy, po którym należy natychmiast opuścić szkołę CIĄGLY DZWONEK, trwający tak długo, aż wszyscy opuszczą budynek. W razie braku prądu sygnałem alarmowym jest ciągły dźwięk dzwonka ręcznego i powiadomienie ustne: „PALI SIE” – dyrektor. Następnie:
 - Wezwać pomoc zewnętrzną (Straż Pożarna, Pomoc medyczna, itp.),
 - Opuścić budynek i skierować się na wyznaczone miejsce zbiórki (przed szkołą),
 - Przyjmować bieżące informacje o postępach w ewakuacji od pracowników,
 - W razie stwierdzenia nieobecności ucznia, należy ten fakt zgłosić strażakom, niekoniecznie dowódcy, pytając strażaka o nazwisko,
 - wydawać szczegółowe polecenia i wyznaczać dodatkowe zadania (np. wyłączenie energii elektrycznej, przystąpienie do gaszenia z użyciem hydrantów, zabezpieczenie butli z gazem),
 - po przybyciu służb ratowniczych przekazać niezbędne informacje,
 - podjąć decyzję o dalszym postępowaniu z ewakuowanymi dziećmi, niedopuszczalne jest zezwolenie na rozejście się uczniów do domów bez wcześniejszego powiadomienia o zdarzeniu rodziców.

Nauczyciel:

- upewnić się, że jest możliwość wyjścia z klasy,
- poinformować dzieci o konieczności szybkiego opuszczenia budynku (wskazać drogę wyjścia i podać miejsce zbiórki),
- zakazać zabierania rzeczy osobistych,
- wyznaczyć osobę, która wyjdzie i poprowadzi uczniów do najbliższego wyjścia ewakuacyjnego,
- przeliczyć wychodzących uczniów,
- dzieci opuszczają pomieszczenia w szyku uporządkowanym - parami. Na czoło grupy należy wyznaczyć nieformalnego przywódcę grupy klasowej,
- opuścić klasę jako ostatni,
- przeciwdziałać każdemu odruchowi paniki wśród dzieci,

- ustawić grupę w miejscu zbiórki, sprawdzić stan osobowy, przekazać informację dyrektorowi,
- sprawować bezustanną opiekę, sprawdzić stan zdrowia uczniów, zwracając szczególną uwagę na zawroty głowy, wymioty, kaszel, ból głowy, chwilowe omdlenia, złamania, potłuczenia ,itp.; udzielić im pomocy – nauczyciele,
- sprawdzić czy wszyscy usłyszeli i zrozumieli sygnał alarmowy (biblioteka; sala gimnastyczna; gabinet pielęgniarstwa),
- pomagać w ewakuacji, współpracować z dyrektorem - nauczyciele

pracownicy obsługi :

- zapewnić drożność wyjść ewakuacyjnych,
- zabezpieczyć materiały niebezpieczne na terenie szkoły; a także cenny sprzęt i urządzenia oraz ważne dokumenty, nośniki informacji itp.,
- sprawdzić pomieszczenia sanitarne, szatnie,
- kierować strumieniami osób ewakuowanych,
- wyznaczać alternatywne drogi ewakuacji (w razie potrzeby),
- przystąpić do działań zleconych przez kierującego ewakuacją (wyłączyć zasilanie, użyć gaśnic, hydrantów...).

W przypadku **zadymienia drogi ewakuacyjnej** - otworzyć lub wybić okna znajdujące się w pobliżu. Drzwi do pomieszczeń, z których przenika dym należy szczelnie zamknąć. Jeżeli wewnętrzne schody są objęte ogniem lub bardzo zadymione, ewakuację dzieci przez okna prowadzi za pomocą drabin i innego sprzętu Straż Pożarna. Przy silnym zadymieniu dróg ewakuacyjnych należy poruszać się w pozycji pochylonej, starając się trzymać głowę jak najniżej.

DZIAŁANIA PROFILAKTYCZNE

Dyrektor szkoły

- ustala częstotliwość i zaleca przeprowadzenie **praktycznego sprawdzenia możliwości ewakuacji** uczniów i pracowników w celu określenia czasu niezbędnego do opuszczenia budynku szkoły,
- zaleca się raz w roku przeprowadzenie próbnej ewakuacji szkoły na podstawie procedury postępowania na wypadek pożaru.

Pracownicy szkoły zobowiązani są do dokładnego zapoznania się z procedurą i planem działań na wypadek pożaru.

Oświadczenie

Ja niżej podpisany/a oświadczam, że odbieram moje dziecko
.....ucznia klasy....., które

Jednocześnie oświadczam, że nie uważam za zasadne wzywanie do mojego dziecka Pogotowia Ratunkowego. W przypadku wystąpienia niepokojących objawów u mojego dziecka zobowiązuję się do wizyty lekarskiej.

Data i podpis rodzica.....

Instytucje udzielające wsparcia w sytuacjach wymagających pomocy psychologiczno-pedagogicznej

- **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna Nr 1** (Białystok, ul. Piotrkowska 2, tel.: 857445350);
- **Specjalistyczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna dla Dzieci i Młodzieży z Zaburzeniami Emocjonalnymi** (Białystok, ul. Mickiewicza 31/2, tel.: 85 7328666);
- **Centrum Ochrony Dziecka** (Białystok, ul. Kleeberga 8, tel.: 85 6525494);
- **ETAP Ośrodek Profilaktyki Terapii dla Młodzieży i Dorosłych** (Białystok, ul. Włókiennicza 7, tel.: 85 7445224);
- **Ośrodek Interwencji Kryzysowej** (Białystok, ul. Włókiennicza 7, tel.: 85 7445027);
- **Punkt Konsultacyjny Stowarzyszenia Monar** (Białystok, ul. Hallera 8, tel. 85 6516564);
- **Ośrodek Psychiatrii i Psychoterapii Dzieci i Młodzieży** (Białystok, ul. Wesola 17/1, tel.: 533544633).